

Ein flokkur - ein fylking

Oddagrein

– Eg skilji ikki, hvussu politiskir flokkar kunnu halda landsfund bara í ein dag. Vit hava altíð tveir dagar, og tað er ikki nóg mikið, segði ein leiðandi javnaðarmaður nú um dagarnar.

– Tað er ikki so lægið, helt ein annar fyri, tí vit í Javnaðarflokkinum hava eitt nógv breiðari grundarlag. Vit eru nærmast ein fylking og hava so nóg meiri at stríðast fyri.

Javnaðarflokkurin hevur og hevur havt sum endamál at skapa eitt betri og rættvísari samfelag. Tí hevur flokkurin bæði virkað á reint politiska økinum, á fakliga økinum, á vinnuliga økinum o. s. fr.

Tá fakfeløg og Javnaðarflokkurin tóku virki sít upp, høvdu vit í mangar mátar eitt primitivt og rátt, kapitalistiskt stættarsamfelag, har lagnan hjá teimum flestu var avgjörd frammanundan. Í dag hava vit eitt framkomið samfelag, har fólkareði røkkur longur enn til at seta ein kross fjórða hvørt ár, og har øll hava móguleikar at royna síni evni, og har eingin eigur at verða fyri órætti vegna stætt ella vantandi førleika.

Vit høvdu ikki nátt hetta stig í samfelagsgongdini, um ikki vit høvdu havt stríðsmenn og hugsjónarmenn í javnaðarrørsluni og fakfelagsrørsluni.

Hetta vísti einaferð aftur fyri flestar og hugleiðingar, sum vóru á ráðstevnuni hjá Javnaðarflokkinum, sum í vikuskiftinum hátíðarhelt 70 ára politiskt virki á tingi, eins og heiðraði teir báðar slóðararnar - Maurentius Viðstein og Petur Mohr Dam.

Uttan ótróytlig tilstríð fyri einum betri samfelag hjá teimum báðum slóðarum og øðrum, sum stóðu teimum við lið, so høvdu vit ikki tað vælfærdarsamfelag, sum allir politiskir flokkar nú góðtaka og næstan eisini verja í dag.

Bara henda støða er eitt dømi um, at aðrir flokkar hava góðtikið stóran part av javnaðarhugsjónini um eitt rættvísari og meiri fólkareðiligt samfelag.

Kanningar í útlandum hava víst, at eini 60-65 prosent av fólkinum tekur undir við grundtonkunum í javnaðarhugsjónini, so ein javnaðarflokkur, sum dugur at endurnýggja seg og laga seg at tíðarinnar broytingum, skuldi havt allar móguleikar at gjørt seg upp aftur meira galdandi í føroyskum politikki í framtíðini. At Javnaðarflokkurin hevur breidd og styrki prógvaði væleydnaða ráðstevnan um vikuskiftið til fulnar.

Sosialurin

Viðmerking:

Ønsker i turister?

af Peter Kemp, dr. theol. & phil., leder af Center for Etik og Ret, Københavns Universitet

Omkring 1. august i år besøgte jeg sammen med mine to børn på 2 og 7 år Færøerne. Det blev en stor oplevelse. Vi lejede en bil i lufthavnen og boede under opholdet hos nogle venner i Tórshavn. Vi nød oplevelsen af den skønne og vilde natur fra Viðoy til Vágur. På grund af det fine vejnet og de mange tunneller kunne vi nemt komme rundt på de nordlige øer og sejlturene mellem Leirvík og Klaksvík og mellem Vestmanna og Oyrargjógv var korte behagelige afbrudelser af køreturene.

Noget af det mest fascinerende ved Færøerne er naturens uberørt. Det allerreste af landet fremtræder som det har været i tusind år. Derfor forstår man godt, hvis mange ikke ønsker landet oversvømmet med turister. Men på den anden side kan turismen blive en stor indtægtskilde, hvis man gør lidt for at kæle for besøgende udefra. Det må da også være muligt at finde en balance mellem bevaringen af øernes natur og god service for turisterne.

Som det foregår i dag er denne service tilsyneladende ikke noget, man sætter alvorligt på. Det var i hvert

fald ikke det indtryk, jeg fik, fra vi ankom til lufthavnen på Vágur. Der var ikke noget kort over øerne og over de største byer i den bil vi lejede. Og i turistinformationen i lufthavnen fandtes kun et oversigtskort over øerne med en lille plan over det centrale Tórshavn, men ikke over den nordlige del af byen hvor vi skulle bo. Oversigtskortet der fungerede som reklame for Atlantic Airways kunne vi købe for 20 kr. men da jeg spurgte i informationen om, hvordan vi skulle finde vores venner i Tórshavn, svarede den vagthavende medens han fortsatte med at gøre nogle optegnelser om noget andet, at det kunne vi spørge os frem, til, når vi kom til byen. Hvorfor sælger man ikke ordentlige kort i lufthavnen men overlader det til turisterne at finde ud af at købe dem på turistkontoret i Tórshavn, eller på en benzinstation eller i en boghandel? På turistkontoret udleveres i øvrigt et godt kort over Tórshavn gratis, så hvorfor kunne man ikke også gøre det i lufthavnen?

Hvad benzinstationerne angår oplevede vi, at man på Statoil stationerne ikke kunne bruge det Diners

Club kort, de reklamerer med at de godtager.

Min syvårige søn var meget begejstret for tunnelerne gennem fjeldene, for det var for ham som at være i Tivoli eller Disney-land. Men jeg synes godt, disse tunneler for sikkerhedens skyld kunne forsvares med lidt lys og nødtelefoner ved vigepladserne. Jeg turde slet ikke tænke på, hvad jeg skulle gøre, hvis biler var gået i stå midt i en af den ensporede lange tunneller uden lys overhovedet.

Vores tur med en af bådene fra Vestmanna til Vestbjørgini for at se grotterne og fuglefjeldene blev desværre ikke så vellykket og det skyldes en mangel på omtanke hos arrangørerne af bådturen. Selvom vinden skabte høje bølger så snart vi kom ud langs kysten til det åbne hav, blev vi iført nogle gamle stive redningsveste og anbragt om bord på en lille båd, der ikke ydede nogen beskyttelse imod de bølger der slog ind over den fra det store hav. Mine bukser blev plaskvåde og den høje søgang gjorde min søn søsyg, medens min lille datter så lamslået på mit knæ under det meste af turen. Den største båd, som

kunne have ydet os bedre beskyttelse mod bølgerne, var disponibel, men alligevel tog man ud i den mindre båd uden beskyttelse. Vi oplevede alle turen som rædselsfuld fra det øjeblik vi kom ud i de store bølger, og det var jo en helt anden oplevelse vi skulle have haft. For børn var turen i den båd i hvert fald helt uegnet.

Mærkeligt nok var de ting, vi fandt utilfredsstillende under vores ferie på Færøerne, noget som nemt kunne være ordnet anderledes. Man har fortalt mig, at pengene til turismen ofte spenderes på færingers studier på udlandet i stedet for på faciliteter for turisterne. I hvert fald er det svært at se, at der er gjort ret meget for at turister skal få det maksimale ud af opholdet på de vidunderlige øer, som mange verden over nu vil få lyst til at se, når de oplever Nils Malmros' filmatisering af Jørgen-Frantz Jacobsens roman om *Barbara*. Det spørgsmål melder sig derfor: Ønsker I for alvor turister til landet eller vil i hellere beholde øerne for jer selv?

Peter Kemp

Lesarabrøv

Teir ræddust stórhval og ill eygu

Í teimum seks sagabókunum hjá Viderø, er eitt satt ríkidømi.

Ein vitan um nærum alt, sum viðkemur okkara forfedrum.

Vit finna svar til nógvar ólíkar spurningar, um vit ikki einoygd bert leita eftir, um okkara lífta langomma ella stóri oldurabbi er við og um tey vóru av menskastu fólki.

Viderø finnur ikki upp á søgurnar, tær verða sagdar fyri honum. So »lýgur hann, er tað logið fyri honum«, men hann dugir sum fáur at sita undir orðinum, og geva tað frá sær aftur við skrivadum orðum.

Tað, sum eg her vildi drega fram, er undranin

yvir, at føroyingar, sum vóru so djárvir á sjógv og landi, tað er sum teir óttaðust einki, og so kortini kundi ein púra óskiljandi og ógrundaður ótti koma á teir fyri onkrum óverunligum, sum einki hevði upp á seg. Um stórhvalur sást á miðunum, huldumonnum, illum eygum og gandi.

Ein frásøgumaður dregur hetta fram og heldur, at tað er henda kensla, sum ger, at teir ikki tora at taka ábyrgd av egnum landi og fólki.

Teir seta egið sjálvbjargni sera, sera høgt, men kemur tú at tosa um at taka ábyrgd av landi og fólki verða teir fálígur og lofnaðir. Hví so er, fáa vit einki svar uppá.

Viðhvørt svarar Viderø við dømun aðrastaðni frá, ofta Bíblíuni, men ikki hesa ferð.

Hann letir gátu verða gátu.

Og tú, leitar tú, finnur tú brotpartar til eitt svar. Lat tað far hesu ferð, bert hetta til skemtunar.

»Einaferð Tummas kongsbóndi á Bø í Húsavík hevði frætt í einum valstriði, at Andrass Samuelsen skuldi hava fingið Danmark at lata nógvan pening til Føroyar, tá mælti Tummas, »Nei, nei, handa Andrass velji eg ikki aftur, hann fyrirkemur danska ríkinum«.

Eg dugi ikki bara at enda souttan at vísa á, at síðsta ár gav Bókagardur út bók-

ina Frælsmannamál, 1899-1926. Blaðgreinir, fólkafundir, røður. Lagt til rættis hevur Tummas Lennig. Ein og hvør, sum vil vita nakað um søgu okkara, og hvat hevur rørt seg í fólki okkara, eiga at lesa bókina. Tað sum her er skrivað stendur ikki aftari, enn tað sum var skrivað í hinum Norðurlandunum. Hesir menn vóru ikki lofnaðir. Teir hugsaðu ikki bert um egi gavn, men hvat gagnaði øllum fólkinum. Teir arbeiddu ikki bara fyri degnum í dag, men hugdu longri fram, og dugdu at fmynda sær eina annarleiðis framtíð.

Steinbjørn B. Jacobsen
13.8.98